

A

(Printed Pages 3)

Roll No. _____

A-239

शास्त्रि (प्रथम खण्ड) परीक्षा, 2015

अनिवार्यविषयः

प्रथम प्रश्न-पत्रम्

समयावधि: : घण्टात्रयम्

पूर्णाङ्कः :100

निर्देश : केवल पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः। तत्र प्रथमः प्रश्नोऽनिवार्यः।

प्रतिवर्गमेकः प्रश्नोऽवश्यमेव समाधेयः।

1. अधोलिखित विषयमधिकृत्य टिप्पणी विधेया। $4 \times 10 = 40$

(क) उषस् सूक्तस्य देवता।

(ख) उषस् सूक्ते मन्त्रसंख्या।

(ग) पुरुषसूक्तस्य छन्दः।

(घ) नलचम्पूकाव्यस्य प्रमुखः अलङ्कारः।

(ङ) चम्पूसाहित्यस्य परिचयः।

(च) मा मृधः कस्यस्विद् धनम् ।

(छ) रोहणं सूक्त रत्नानां वृन्दं वन्दे विपश्चिताम् ।

P.T.O.

(2)

- (ज) ईशावास्योनिषद् ।
(झ) कुर्वन्नेवेह कर्माणि।
(ञ) नल चम्पूप्रणेता।

प्रथमो वर्गः

2. पुरुष सूक्तस्य वैशिष्ट्यम् निरूप्यताम् । 15
3. देव-ऋषि-छन्द विनियोगादिपुरस्सरं व्याख्या करणीया 15
चन्द्रमा मनसो जातश्चक्षोः सूर्योऽजायत।
मुखादिन्द्रश्चाग्निश्च प्राणाद्वायुरजायत।

द्वितीयो वर्गः

4. अधोलिखित मन्त्रस्य व्याख्या विधेया। 15
चन्द्रां प्रभासां यशसा ज्वलन्तीं श्रियंलोकेदेवजुष्टामुदाराम्
तां पद्मनेमीं शरणमहं प्रपद्येऽलक्ष्मीर्मे नश्यतां त्वां वृणोमि
5. ईशावास्योपनिषदः महत्त्वं वर्णनीयम् । 15

तृतीयो वर्गः

6. ऋग्वेदीयस्य उषसः स्वरूपं निरूप्यताम् । 15
7. ऋष्यादिनिर्देशपूर्वकं विशदतया मन्त्रस्यास्य व्याख्या विधेया। 15

-उषः प्रतीची भुवनानि विश्वोर्ध्वा तिष्ठस्यमृतस्य केतुः।
समानमर्थं चरणीयमानाः चक्रमिव नव्यस्या ववृत्स्व।।

(3)

चतुर्थो वर्गः

8. निम्नङ्कितस्य कस्यचिदेकस्य व्याख्या विधेयाः 15
(क) सदूषणामि निर्दोषा सखरापि सुकोमला।
नमस्तस्यै कृता येना रम्या रामायणी कथा
(ख) जानन्ति हि गुणान्वक्तुं तद्विधा एवं तादृशाम् ।
वेत्ति विश्वम्भरा भारं गिरीणां गरिमाश्रयम् ।
9. नलचम्पू काव्यस्य वैशिष्ट्यं निरूपणीयम् । 15